

Padomi prasības pieteikuma aizpildīšanai un iesniegšanai

Publicēts: 11.11.2020.

Prasības pieteikums obligāti ir jāsaņem, izmantojot Ministru kabineta 2018.gada 29.maija noteikumiem Nr.305 „Noteikumi par vienkāršotajā procedūrā izmantojamām veidlapām” (turpmāk – MK noteikumi) pielikumā esošās veidlapas (veidlapas pieejamas, piemēram, interneta vietnē: <https://likumi.lv/ta/id/299326-noteikumi-par-vienkarsotaja-procedura-izm...>), jo pretējā gadījumā tiesai ir pamats atstāt iesniegto prasības pieteikumu bez virzības. Tāpat obligāti ir jānorāda, vai prasītājs vēlas lietās iztiesāšanu tiesas sēdē.

Prasības pieteikuma veidlapas aizpildīšana ir jāsāk ar to, ka jānorāda tās rajona (pilsētas) tiesas nosaukums, kurai iesniedzams prasības pieteikums. Atbilstoši *Civilprocesa likumā* noteiktajam prasību pret fizisku personu ceļ pēc tās dzīvesvietas, savukārt pret juridisku personu – pēc tās juridiskās adreses (ja prasība radusies sakarā ar juridiskās personas filiāles vai pārstāvniecības darbību, prasību var celt tiesā arī pēc filiāles vai pārstāvniecības atrašanās vietas).

🔗 ! Informācija par to, kāds ir tiesas nosaukums, kurai iesniedzams prasības pieteikums un kuras nosaukums jānorāda veidlapā, noskaidrojama interneta portālā <http://www.tiesas.lv> sadaļā – „*tiesu darbības teritorijas*”.

Prasītāja pārstāvis – jānorāda gadījumā, ja vēlaties, lai Jūsu intereses tiesā pārstāvētu cita persona. Par pārstāvi civilprocesā var būt jebkura fiziskā persona, kas ir sasniegusi 18 gadu vecumu, kura ir rīcībspējīga un kurai nav citu *Civilprocesa likuma* 84.pantā noteikto ierobežojumu, lai vestu attiecīgo lietu. Līdz ar to, lai cita persona varētu pārstāvēt Jūs tiesā, Jums ir jānoformē notariāli apliecināta pilnvara, kas citas informācijas starpā ir jāieraksta ailē par pārstāvības pamatu. Savukārt gadījumā, ja Jūsu pārstāvis ir zvērināts advokāts, tad šādā gadījumā kā pārstāvību apliecināošs dokuments ir orderis. Gadījumā, ja Jūs pārstāv pārstāvis, tad nepieciešamos dokumentus tiesā iesniedz un tos paraksta pārstāvis, kurš rīkojas jūsu vārdā atbilstoši pilnvarā dotajam pilnvarojumam.

Nepieciešamība norādīt elektroniskā pasta adresi – šī prasība nav obligāta, jo jāņem vērā, ka uz elektronisko pasta adresi nosūtītie dokumenti būs parakstīti ar drošu elektronisko parakstu. Turklāt arī Jums var nākties iesniegt tiesā papildu dokumentus, kuri, sūtot pa elektronisko pastu, būs jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu.

Prasības priekšmets – tas ir nevis atbildētājam izvirzītais prasījums, piemēram, par konkrētas naudas summas atmaksu, bet gan tas, uz ko šis prasījums ir vērst. Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju, un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt un arī aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses. Prasības priekšmets ir atšķirīgs atkarībā no prasības veida. Piemēram, prasījumā par zaudējumu, parāda vai uzturlīdzekļu piedziņu tiesai būs jākonstatē, ka prasītājam tiešām šādas piedziņas tiesības ir, t.i., ka viņa prasība ir likumīga un pamatota.

Prasības summas aprēķins – maza apmēra prasības veidlapā ir jānodala galvenais parāds, t.i., parāda summa bez procentiem un līgumsodiem (maksimālais summas apmērs prasības iesniegšanas dienā nedrīkst pārsniegt 2500,00 EUR), līgumsods un noligtie vai likumiskie procenti, kā arī jānorāda katras no iepriekš minētajām summām aprēķins.

Attiecībā uz līgumsodu svarīgi ņemt vērā, ka līgumos var būt norādīti citi termini, piemēram, soda nauda, nokavējuma nauda, bet arī šādos gadījumos šīs summas būs uzskatāmas par līgumsodu un tās nedrīkst jaukt ar procentiem.

🔗 ! Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu istā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

99 ! Attiecībā uz procentiem svarīgi atcerēties, ka pastāv:

- likumiskie procenti, kas ir noteikti *Civillikumā* kā 6% gadā. Savukārt, likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlīkmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, —seši procenti no simta gadā.

- līgumiskie procenti, par kuriem līdzēji ir vienojušies līgumā.

Tiesas izdevumi – prasības veidlapā ir nodalīta valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Valsts nodeva ir maksājama atkarībā no prasības summas:

- līdz 2134,00 EUR, — 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 70,00 EUR;
- no 2135,00 EUR līdz 7114,00 EUR plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134,00 EUR.

Kancelejas nodeva maksājama:

- 1) par lietā esošā dokumenta noraksta izsniegšanu, kā arī par tiesas sprieduma vai lēmuma atkārtotu izsniegšanu — 7,00 EUR;
- 2) par izziņas izsniegšanu — 3,00 EUR;
- 3) par izpildu raksta dublikāta izdošanu — 15,00 EUR;
- 4) par tiesas nolēmuma spēkā stāšanās apliecināšanu, ja šis nolēmums iesniedzams ārvalstu iestādēs, — 5,00 EUR;
- 5) par liecinieku uzaicināšanu — 5,00 EUR par katru personu.

Kancelejas nodeva – atsevišķs valsts nodevas veids, kas noteikts par atsevišķiem tiesas pakalpojumiem un tā ir jāsamaksā pirms attiecīgā pakalpojuma izdarīšanas.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – tie ir izdevumi, piemēram, par zvērināta advokāta palīdzību, izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm, kā arī izdevumi, kas saistīti ar pierādījumu savākšanu.

99 ! Prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, ja pastāv kāds no *Civilprocesa likuma* 43.pantā minētajiem apstākļiem.

Apstākļi, kas pamato prasību un pierādījumi – svarīgi atcerēties, ka jānorāda juridiski nozīmīgi apstākļi (pēc iespējas koncentrēti juridiskie apsvērumi) un jāiesniedz visi pierādījumi, kas apliecina Jūsu apgalvojumus, jo tiesa taisīs spriedumu, pamatojoties uz lietā esošajiem materiāliem.

Pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Turklāt jāņem vērā, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Par pierādīšanas līdzekļiem var izmantot:

Pušu un trešo personu paskaidrojumus – jāņem vērā, ka šo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzistami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Liecinieku liecības – lietas dalībniekam, lūdzot nopratināt liecinieku, jānorāda, kādus lietai nozīmīgus apstākļus liecinieks var apstiprināt. Tāpat jāņem vērā, ka nevar būt par pierādījumu liecinieka liecības, kas pamatotas uz ziņām, kuru avots nav zināms, vai uz citu personu sniegtajām ziņām, ja šīs personas nav nopratinātas, proti, liecinieks var sniegt liecību par apstākļiem, kurus šī persona pati ir pieredzējusi.

Rakstveida pierādījumi – ziņas, kas ar burtu, ciparu un citu rakstisku zīmju vai tehnisku līdzekļu palīdzību ierakstītas dokumentos, citos rakstos, kā arī attiecīgās ierakstu sistēmās (audio, video magnetofonu lentēs, datoru disketēs u.c.). Jāņem vērā, ka rakstveida pierādījumi iesniedzami oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecināta noraksta, kopijas vai izraksta veidā. Ja to fakti noskaidrošanai, kuriem ir nozīme lietā, pietiek ar rakstveida dokumenta vai cita raksta daļu, tiesai var iesniegt izrakstu no tā. lietiskie pierādījumi – ķermeniskas lietas, kas ar savām īpašībām, īpatnībām vai pašu esamību var noderēt to fakti noskaidrošanai, kam ir nozīme lietā.

Ekspertīze – pēc puses lūguma tiesa nosaka gadījumos, kad lietai nozīmīgu fakti noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē. Ja nepieciešams, tiesa nosaka vairākas ekspertīzes. Ekspertu izrauga puses pēc savstarpējas vienošanās, bet, ja tāda nav panākta tiesas noteiktajā termiņā, ekspertu izraugās tiesa. Ievērojot minēto, ja uzskatāt, ka lietā kādu fakti noskaidrošanai ir nepieciešama ekspertīze, tiesai prasījuma pieteikumā ir jāizsaka lūgums veikt ekspertīzi, norādot, kādus nozīmīgus faktus lietā ekspertīze pierādīs.

Normatīvais akts, ar kuru prasība pamatota – šeit Jums ir jānorāda tās tiesību normas, kas ir par pamatu Jūsu prasībai, t.i., tās *Civillikuma, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* u.c. likumu normas, kas nosaka Jūsu tiesības saņemt atpakaļ naudu.

Prasītāja prasījumi – šeit jānorāda Jūsu tiesai izteiktie lūgumi, piemēram, lūdzu piedzīt no atbildētāja konkrētu naudas summu.

Lūgumi par pierādījumu izprasīšanu – gadījumā, ja Jūsu rīcībā nav konkrēto pierādījumu, tiesai ir jāizsaka motivēts lūgums pieprasīt rakstveida pierādījumus no valsts un pašvaldību iestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām, jo tiesa ir tiesīga šos pierādījumus pieprasīt no minētajām personām. Jāņem vērā, ka Jums ir jānorāda, kādi konkrēti pierādījumi (jāapraksta pierādījumi) tiesai ir jāizprasa no kādas no iepriekš minētajām personām, kā arī, kādus juridiski nozīmīgus faktus lietā konkrētie pierādījumi varētu apliecināt.

Uzklausīšana tiesas sēdē (jā vai nē) – gadījumā, ja lietas izskatīšanai nav nepieciešams savākt papildu pierādījumus un veikt citas procesuālās darbības, prasītājam būtu jāizvēlas lietas izskatīšanu rakstveida procesā, jo tas atbrīvo no nepieciešamības ierasties tiesā. Tādējādi tiek ietaupīts gan laiks, gan nauda (pašam prasītājam, gan arī tā iespējamajam pārstāvim), turklāt neatkarīgi no lietas izskatīšanas rakstveida vai mutvārdu procesā, likums izvirza vienas un tās pašas prasības attiecībā uz argumentāciju un pierādījumu novērtējumu.

Savukārt, ja nepieciešams savākt un novērtēt pierādījumus, piemēram, uz klausīt lieciniekus, un veikt citas procesuālās darbības lietas apstākļu noskaidrošanā, tad nepieciešams norādīt, ka lieta būtu izskatāma mutvārdu procesā (tiesas sēdē), konkrēti norādot arī šos apstākļus kā pamatojumu.

Citi apstākļi – šeit varētu tikt pieminēti citi lietā pastāvoši apstākļi, kurus nebija iespējams norādīt iepriekšējās prasījuma pieteikuma ailēs. Kā viens no šādiem apstākļiem varētu personas mantisko stāvokli, jo tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos. Protams, šeit var būt norādīti arī citi apstākļi, ja tādi apstāv.

Pielikumā prasības pieteikumam jāpievieno visi nepieciešamie dokumenti:

- pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību, ja prasību prasītāja vārdā ceļ pārstāvis;

- dokumenti, kas apstiprina:

1) lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtības ievērošanu, ja tāda noteikta likumā;

2) apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots (rakstveida pierādījumus).

* Pievienotajiem dokumentiem ir jābūt – oriģināldokumentiem vai notariāli apliecinātām kopijām, norakstiem vai izrakstiem.

* Ja tiesai iesniegts rakstveida pierādījums noraksta, kopijas vai izraksta veidā, tiesa pēc lietas dalībnieku motivēta lūguma vai pēc savas iniciatīvas ir tiesīga pieprasīt iesniegt vai uzrādīt oriģinālu, ja tas nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai.

* Ja lietā iesniegti dokumentu oriģināli un vēlaties tos pēc tiesas saņemšanas atpakaļ, tiesai jāizsaka motivēts rakstveida pieprasījums. Tiesa pieprasītos dokumentus atdod personai pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, lietā atstājot tiesneša apliecinātus

rakstveida pierādījumu norakstus (ja uz dokumentiem nolēmumā ir atsauce).

Veidlapas aizpildīts piemērs "Prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā par naudas piedziņu"

 (lejuplādēt)

ATSAUCE

Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcija. Rīga. 2006, 216.lpp.

<https://www.ptac.gov.lv/lv/padomi-prasibas-pieteikuma-aizpildisanai-un-iesniegsanai>